

Že sama napoved oblastnih volitev je opravila ekspozice notranjega ministra in utrdila stališče vlade. Upajmo, da bo napoved tudi skoraj postala meso.

Razprava o proračunu prosvetnega ministrstva je rodila tudi debato o manjšinskem vprašanju. Spoznili so to debato nemški poslanci. Toda ne preveč srečno. Jasno je, da je manjšina vedno nezadovoljna, ker tako dobro ko večini se ji naravno ne godi. Toda tudi pritožbe manjšine ne smejo iti predaleč. Nemške pritožbe ne smejo iti predaleč.

pako, kar se najjasneje vidi iz tega, da je St. Radič, ki je že večkrat dokazal svoje liberalno stališče v manjšinskem: vprašanju, opetovano vzkliknil, da vidi sedaj, da je imel Svetozar Pribičević v svoji politiki do Nemcev prav. To priznanje pove pač vse!

Tudi versko debato smo imeli, ki pa je ravno tako udarila mesto preko cilja. In zopet po krivdi manjšine, oziroma točno rečeno, poslanca Klekla, ki je temperamentno povdarjal, da je poslanec samo po volji Vatikana in da imajo samo škofje pravico določevati, kako politiko naj vodijo katoliki. Da s takimi nazori ni mogel uspeti v Beogradu, je jasno. Menda pa tudi ni nobenega dvoma, da v Ljubljani ne bi nič bolj odločno odklonili nazorov gospoda Klekla.

R. S.

Poglavje o političnih razkolih

(Poslanica rojakom v Italiji)

«Kakorkoli bi se ločili po svojih nazorih, imamo le vsi eno domovino. Z neslogo in cepčenjem vršimo posel grobokopov lastne domovine in lastne bodočnosti».

Škof dr. A. Mahnič (D. in S. 1921). Prisedli nekoliko dni v Gorico, sem bil takoj opozorjen, kako je hotela «Goriška Straža» izkoristiti v svoje razkolne nakane moje «Črtice iz politične zgodovine Goriške» v jubilejni številki «Edinosti». Posebno so ugajale «Straže» moje naslednje besede:

«Toda nekako vsakih 10 let je prišel v to narodno življenje nekaj potres ali celo razkol, ki je na novo podgal zapane sile, zagnal v dva ali celo več taborov, kar ni spadalo skupaj, toda tako: da je prišla nekaka zdrava tekma v stremiljenju in delu za narodov blagor».

«Straža» je hotela torej s citati iz mojega članka v «Edinosti» utemeljiti potrebo tudi sedanjega političnega razkola, ki je usodepolno delo takozvanih «novostrujarjev». Nisem se oglasil, ker v tujini nisem čital ne «Straže» ne «Edinosti», ki je priobčila že 23. januarja popolnoma unumen odgovor v uvodnem članku «Naš jubilej in strankarstvo», ki ga v polnem obsegu podpisujem. Temu odgovoru skoro da nimam ničesar dodati. — «Edinost» je tudi s citatom iz istega mojega članka popolnoma porušila «Stražine» argumentacije. V lapidarnih stavkih sem očitno nebotično razliko našega položaja, naše borbe prejšnje dobe od — sedanjega. Kakor je že «Edinost» odločno zavrnila, tako tudi jaz z upravičeno nejevoljo odklanjam naslednjo «Stražino» trditve:

«Časi, v katerih so se odigravale zgoraj omenjene politične borbe, niso bili za nas nič manj usodepolni, kakor so sedanjí».

Kdor danes tako govori ali piše, je — slepec, norec ali zlobnež! Ali naj še dalje izgubljam o gorostasnih razlikah le eno besedo?! Menda ne, saj ste vsi rojaki žive priče o našem položaju prej in sedaj. — V različnem boju so tudi bojna sredstva različna. V prejšnji dobi smo si mogli brez skrbi dovoliti luksuz domačega razkola, kajti od nikoder ni pretila nevarnost našemu narodnemu obstanku, a za kulturni in gospodarski nadaljnji razvoj je ostalo odprto široko polje za vse, ki so bili sposobni in voljni za delo. — In za tako delo so v prejšnji dobi vsi razkoli oživili prav živahno in z uspehi ovenčano zdravo tekmo pri nas na Goriškem. To resnico sem naglašal v svojem jubilejnim članku, česar bi pa n. pr. ne bil mogel trditi o sosedni Istri, kjer se niso dozoreli in še ni prišel čas za — razkole.

Ako torej morajo nazori o političnih razkolih ne prestopajo niti istrske stare meje, tedaj bo umljivo vsakemu količkar treznemu človeku, da ne smejo čez usodepolne meje tiste preteklosti v — sedanjost, ko je ogroženo vse, kar nam je drago in sveto, še več: ko nam mogočne sile zapisujejo dan za dnem — narodno smrt. Kdor v tako strašno nevarnih časih seje razpor in — razkol, ta je zločinec proti samemu obstanku našega naroda in novi državi.

Ne spada vse v poglavje o razkolu, kar danes ustvarjajo Slovenci v Italiji. Marsikaj je le nekaka — delitev dela z ozirom na različna duševna razpoloženja... Knjig «Goriške Matice» n. pr. sem bil vedno vesel, a vsakoletni knjižni dar «Goriške Mohorjeve družbe» smatram zopet za radosten pojav, oboje skupaj mora služiti našemu narodu v Italiji v — ponos. Malo dni sem to pot v Gorici, a že sem imel priliko slišati odlične Italijane, ki so mi rekli, da je med njimi nekaj podobnega nemogoče. Komur ta ali ona knjiga ne ugaja, naj jo pusti na miru, ali stisniti roki rojakov jo bodo radi čitali. V dobi, ko vladajo sedanje šolske razmere, je knjiga najboljši in čisto edini učitelj. Stevilo članov obeh družb, ki je menda že preseglo 30.000, je imponujoče in moramo biti nanje ponosni. Naj le tekmuje med seboj, katera bo imela več članov in izda več in boljših knjig!

Enako je s prosvetnimi društvi. Ze v predvojni dobi nisem n. pr. smatral «Orla» za nikako škodo — «Sokolu», pač pa sem uverjen, da bi se ne bil «Sokol» nikdar razvil v res imponujočo vojsko, da ni bilo — «Orla». V svojih krogih pa je bil tudi «Orel» koristen. Take in enake tekme bi v novih razmerah mogli smatrati zares le za —

delitev dela, ustvarjanje pozitivnih duševnih dobrin za različne okuse in potrebe, nikakor pa ni potreben politični razkol, ki ustvarja dva naravnost sovražna si tabora, kar jemlje našim borbam v novi državi vsako resnost in manjša verjetnost pozitivnih uspehov.

Izjavljam svoje globoko prepričanje, da je novostrujarski razkol v veliko nesrečo naroda, nečasten za nje, ki so ga povsem brez stvarne potrebe pričeli in uprizorili. Naglašanje verskih momentov, krščanskih načel itd. je danes v Italiji za slovensko ljudstvo le grd humbug, za kateri mase skrivajo vse drugačni, čisto posvetnjaški nameni! Nihče med nami ne mara za takele kulturne boje, kajti mi Slovani v Italiji ne bomo reševali borbe za to ali ono svetovno naziranje. Tudi novostrujarji so v tem ozirom brezpomembni. Nikogar ni med nami, ki bi hotel kakršnokoli borbo z načeli krščanstva; mi se jim klanjamo in jih smatramo za bisere, ki jih ni treba vlačiti po svinjarih posvetnega rovarjenja in življenja. — Uprizorjeni politični razkol radi intenzivnejšega naglaševanja krščanskih načel ni le zločin proti našemu narodnemu obstanku, marveč je tudi ostudna krivica na naslove, ki za svoje poštene namene niso zaslužili take vrste očitkov. Krivica pa je in ostane krivica.

Ako se je našla med nami četa takih ljudi, ki so smatrali, da je treba tudi izven cerkvenih in verskih naprav marljivo naglašati kršč. načela itd., bi imeli prilik dovolj tako delati brez — političnega razkola. — Komur navadna cerkev ne zadošča, gre na božja pota, vpiše se v več ali manj stroge bratovštine ali gre celo med redovnike, ki so po strogosti zopet različni. — Ali ako so novostrujarji menili, da je ves ta kolosalni aparat še nezadosten, bilo jim je svobodno, da ustanavljajo tudi še društva z bolj posvetnim licem, v katerih pa delujejo za krščansko življenje svojih rojakov. Dobili bi ljudi, katerim bi tako delo prišlo in bi ustrezalo njihovim duševnim potrebam, ali niti žal besedice ne bi smeli izustiti proti tistim, katerim običajne cerkvene naprave zadoščajo. Za uspeha ne boste nikogar vlačili v nebesa! V take namene pa ustvarjati med našim ubogim, zapuščenim narodom — politični razkol, je vnebovpijoči greh proti zdravi pameti in narodova poguba. Njim veljajo besede pok. dr. Mahniča, ki sem jih postavil na čelo temu članku.

Toliko bi glede na stvar samo zadoščalo. Ali porabljam to priliko, da razkrijem še nekaj zanimivega, kar spada v to poglavje naše goriške zgodovine!

V svojem jubilejnim članku sem govoril o političnih razkolih na Goriškem, ki so pa narodov napredek pospeševali. Omenil sem tudi razkol l. 1899, ki sva ga uprizorila dr. Tuma in jaz proti politiki pokojnega dr. Antona Gregorčiča.

Tisti politični boji niso bili vselej — lepi, da ne rečem kaj hujšega. Kakšno je postalo razmerje med menoj in dr. Gregorčičem, to je znano naši generaciji pred svetovno vojno.

In vendar: Kaj se je zgodilo?! Prišla je svetovna vojna, ki je na Dunaju v parlamentu približala oba dolgoletna nasprotnika. Veliko sva razpravljala in — snovala za bodočnost, ne omenivši niti z besedico tisto nečedno dobo, ki naju je ločila. In takoj po polomu stare monarhije me je bil povabil na svoje stanovanje v London-gasse, kjer sva sklenila, da nadaljujemo tam, kjer sva l. 1899. prenehala. Oba sva bila enih misli: da se pripravljamo primorskim Slovanom težki časi, ki nas morajo združiti v trdno falango, da se bomo kakor en moč borili za — svoj narodni obstanek. Za spore in razkole med nami ni več mest! — Govorila sva, da se vrneva čim prej domov in tu organizirajmo složno delovanje vseh, ki bodo dobre volje.

Žal, da tega načrta nisva izvršila. On je bil bolehen, odšel je nekam na Štajersko, meni pa je bila določena naloga, da dokončam skrbno organizirano delo za naše — begunce, ki se je osredotočevalo že od zime l. 1917. v «Osrednjem odboru za povratek beguncev in obnovo Primorja».

Ko so me bili v aprilu l. 1917. izpustili iz gollersdorfskih zaporov in so me konfinovali na Dunaju, sem se takoj začel brigati za usodo naših beguncev. Kot parlamentarni poročevalec za «Edinost» in «Slov. Narod» sem imel dostop do vseh naprav za begunce. V dopisih «Naši begunci» sem bil vse nedostanke in — bedo naših rojakov, razkropljenih po vseh možnih deželah. V decembru smo ustanovili rečni «Osrednji odbor», ki sem ga vodil jaz. Imel sem neomejen dostop v vsa taborišča. Celu na Češko in Moravsko sem hodil — nadzorovat razne tiče, ki so dobro živeli na račun naših beguncev. In mnogo je bilo rodbin, ki so prejele na tisoče zastankov vojne in begunske podpore in potem naprej redno. Na stotine je bilo na naslov «obnove» oproščenih od vojaške službe, za kar so mi od vseh strani prihajale tople zahvale. — In po vojni sem bil jaz tisti angelj-varuh naših beguncev, ki sem našel Strnišče in tjakaj spravil tisoče beguncev, za druge pa, ki so bili naseljeni po kmetih, sem še do junija 1920. preskrbel in jim nakazoval begunsko podporo. — To je bil vzrok, da se nisem vrnil v Gorico in da sem v

svojo nesrečo zanemaril tudi vse svoje tukajšnje interese. — Dr. Gregorčič se je vrnil, a meni je večkrat očital, zakaj da jaz tega nisem storil, ker bi potem bilo marsikaj drugače v deželi! Zaupati je moral ljudem, o katerih se je bridko varal. To so bili — novostrujarji, ki jih je obsojal z najostrejšimi besedami. Se v septembru l. 1924. me je povabil k sebi in tu sem čul celo ploho težkih očitkov in ocen — o razdiralnem delu novostrujarjev. Podrobnosti ne morem navajati, a je še drugih veljavnih prič, ki morejo enako meni potrditi njegovo bolelo vsled razkola, ki je narodu v nesrečo.

Rodoljub! Naredite konec taki nesrečni politiki med Slovani v Italiji! Vsi tisti, ki ta razkol obsojate, ste dolžni, da zapodite vsakega zdražbarja, ki pride med vas in pridiguje neslogo med izmučenim narodom. — Vsi moji prijatelji, znanji, sobojevniki tekom štirih desetletij plodnega dela na Goriškem, vsi tisti tisoči beguncev, ki sem skrbel za vas, ko ste bili pozabljeni

in zapuščeni, vsi tisti, ki ste bili po mojem delu oproščeni vojaške službe, vsi rojaki, ki ste dobre in poštene volje za edino uspešno, složno delovanje, zapomnite si vzkliz dr. Mahniča:

«Z neslogo in cepčenjem vršimo posel grobokopov lastne domovine in lastne bodočnosti»!

Sicer pa gojim trdno nado, da se kmalu zboljša naš položaj v Italiji. Duce Mussolini je brez dvoma velik mož za svojo domovino, ki jo je rešil propada, na kar so merile komunistične utopije. Upam, da ta veliki Italijan kmalu spozna, kako izborni posredniki bi mogli postati ravno mi Slovenci in Hrvatje za interese te države na Balkanu in proti orientu. Naša polna zadovoljnost s svojim novim položajem bi odpirala vsa vrata proti vzhodu, kjer so koristi Italije vitalnega pomena. — Ali v dosego takega preokreta v naši usodi moramo biti: in necessariis unitas — in omnibus autem charitas!

A. Gabršček.

DNEVNE VESTI

V obrambo resnice

Prejeli smo in objavljamo sledeče vrstice:

Prosim velesenjeno uredništvo, naj blagovoljno objavi to-le izjavo: V «Socialni Misli» (št. 3. t. l.) piše preč. g. župnik Ivan Rejec: «Povrhu tega trpi goriška krščanska organizacija škodo še od žalostnih ostankov, stare struje» predvojn. S. L. S. Ti ljudje smatrajo za višek politične modrosti, da narodne ustanove, katere drže in ki so ustvarjene z močjo krščanskega ljudstva, eno za drugo izdajajo v roke liberalcem pa indiferentistom. Po tej poti so šle krščanski organizaciji v izgubo: Narodna tiskarna, Šolski dom, Goriška matica in še drugo. Ali res zahteva, da obrodimo politika» tako ravnanje?»

Tako preč. g. župnik Rejec. Po slede nje besede izdajajo, da je mislil na podpisane. Ker ne morem javno teh reči pojasnjevati in če bi bil toliko ne previden v sed. razmerah, bi previdnost vsakega uredništva to zabranila, izjavljam le, da bi se bil sobrat Rejec prav lahko prej obrnil za pojasnilo do podpisane soprota in sodelavca v vinogradu Gospodnjem in tam bi bil izvedel, da je stvar povsem drugačna, kakor jo on opisuje. Isto je zakrivil tudi «Zbornik», ki je se-le po že objavljenem žaljivem spisu prosil pojasnila od podpisane. Pripravljen sem vsakemu pojasniti, kdor bi se name obrnil. Preč. duhovščino pa prosim, naj se ne da begati, kakor da bi jaz vodil kako zgrešeno dobrodelno politiko. Moja dobrodelnost je povsem neodvisna od politike, kakor mora to biti po navodilih sv. Stolice. Te moje dobrodelnosti, ki je apostolat, se udeležuje že skoraj vsa naša č. duhovščina pri svojem delovanju za sirote in siromake. Naj nihče ne misli, da ne bo prišla resnica na dan. Krščanska goriška organizacija ima pač druge bolezni, če jih ima, za katere je treba natančne diagnoze in ni prav nič kriva moja dobrodelnost. Ne prisvajam si «viška politične modrosti», ker je moje delo apostolat in ne politika, kakor zahteva to od nas sv. Stolica.

«Socialna Misel» je naprošana, naj takih reči, kakor je omenjeni članek ali članek dr. Besednjaka o zgrešeni politiki sv. Stolice, ne objavlja, ker rodi to nove razdore in razkole med brati. Pustimo malakuzo osebnih napadov in krenimo na nova pota!

DR. ANDREJ PAVLICA.

50-letnica dr. Karla Lavriča

Dr. Karol Lavrič se je rodil leta 1820. v Vremu na Notranjskem kot sin patrimonijalnega uradnika. Ker je že v otroških letih izgubil očeta, se je družina preselila v Gradec, kjer je pokojni dr. Lavrič dovršil svoje študije. Ker pa so tudi v družini govorili samo nemško, mu je bil materinski jezik skoro povsem nepoznan, ko je nastopil svojo sodniško službo v Trstu. Toda tu se je skoro pričel toliko slovensčine, da je, ko je v letu 1848. postal državne pravdnika namestnik pri kolegijalni sodnji v Sežani, že mogel občeati s slovenskimi strankami. Hrepeneč po ne odvisnosti je zaprosil za izpraznjeno advokatsko mesto v Tolminu. Tu se je z veliko gorečnostjo spopolnjeval v poznavanju slo-

venskega jezika in vstopil v javno življenje kot odločni borec za pravice svojega naroda in vnet naroden delavec na vseh poljih. Ustanovljal je knežiče čitalnice in navdušen govoril na taborih. Isto delo je z istim navdušenjem nadaljeval kot odvetnik in Ajdovščini, je Ajdovce ogrejal za narodno idejo in so v znak hvalečnosti edini trg imenovali «Lavričev trg».

Leta 1870 se je preselil v Gorico, kjer je razvijal najplodnejše narodno, politično in kulturno delovanje. Izvolil so ga v deželni zbor in odbor. Bil je tudi predsednik političnega društva «Sofa». Naravnost ganljiva je bila njegova ljubezen do uče se mladine. Bil ji je oče, skrben svetovalec in blagodušen podpornik. Da si je sam živel v najskromnejših razmerah, je dal revnemu dijaku, ki se je zatekel k njemu v svoji stiski, tudi zadnji vinar iz žepa. V obče je bil pokojni dr. Lavrič uzor osebnega poštenja, čiste rodoljuba in skrajne rodoljubne požrtvovalnosti. Povodom njegove smrti je sedanjí deželni glavar goriški, grof Coronini, v toplem govoru proslavil te vrline pokojnega borca in vzgojitelja naroda na Goriškem. Kakor v zasebnem, tako v javnem življenju — je rekel govornik — so bila vsa početja dra Lavriča «glas srca in tako čisti in nesebični čuti, da so mu utegnili sicer vzbujači nasprotnike, a nikdar ne sovražnikov».

Slava spominu dr. Karla Lavriča!

RAZPIS NAGRAD.

Odbor gor. mestne književne zadruge «Goriške Matice» v Gorici je sklenil v svoji zadnji seji sledeče: Vsi naročniki na knjige «Goriške Matice» za l. 1927, ki izidejo v začetku oktobra t. l., se udeležijo žrebanja. Vsak iztis kolektarja «Goriške Matice» bo številen na prvi notranji stranici. Koncem meseca marca 1927. se sestane v to izbrana komisija k žrebanju. Številka kolektarja «Goriške Matice», ki se izžreba kot prva, dobi bankovec za 500 L. Nadalje izžrebane številke kolektarja dobe po vrsti: zlato verižico, elegantno namizno garnituro za čaj, razne kipe, slike, knjige l. t. d. Lastnik kolektarja z izžrebano številko bo moral poslati dotični kolektar upravi «Goriške Matice», da se natanko ugotovi pravilnost številke, nakar se mu še isti dan vroči dobitok.

Bazovica ima danes ob 5. uri pop. učno kmetijsko predavanje v prostorih konsumnega društva. Predavanje se vrši pod okriljem Tržaške kmetijske družbe. Predaval bo domačin inž. Čok.

IZGON POSLANCA PISENTIJA IZ FAŠISTOVSKÉ STRANKE

Bivši videmski prefekt Pisenti, oče slovenske snoparije itd., je bil pred dobrim mesecem dejan pod neke vrste kuratel in ni smel razvijati nobene vrste politične delavnosti in tudi ne pisati svojih grozljivih člankov po časopisu. Ker pa se ni hotel pokoriti ukazu strogega molčanja, ga je na predlog izvanrednega fašistovskega komisarja za furlansko pokrajino, poslanca Moretija, glavni tajnik fašistovske stranke, poslanec Farinacci, brcnil iz stranke. Kot poroča Pisentijevo glasilo, «Giornale del Friuli», bo Pisenti proti tej odločitvi rekural na Veliki fašistovski svet.

SMRTNA KOSA.

Dne 3. t. m. je umrl tu v visoki starosti državni umirovljenec Ivan Macarol, priprosta blaga, neomajno zvesta slovenska duša. Pokojnik je bil oče istotako blagega in vsem millega škedenjskega župnika, veleč. g. Josipa Macarola. Temu in vsej drugi družini velja naše iskreno sočutje. Pokojniku pa večni mir.

PODLISTEK

JULES VERNE:

(19)

Skrivnostni otok

«Užigalica! je vzkliknil Pancroff, o. to je ravno toliko, kakor če bi jih imeli veliko zalogo!»

Vzel je treščico v roke, in vsi so se podali h kaminom.

Majhnata treščica, ki bi jo o drugih okoliščinah brez pomisleka zavrgli, je bila zdaj deležna največje previdnosti. Mornar se je najprej prepričal, če je suha.

«Zdaj bi bilo treba papirja, je rekel.

— Tukaj ga imate,» je odgovoril Ge-deon Spillet, ki je s težkim srcem iztrgal iz svoje beležnice list.

Pancroff je vzel košček papirja, ki mu ga je izročil poročevalec, in potenil poleg ognjišča. Zbral je nekaj pesti suhega zelenja, listja in mahu, nato je naložil požer nekaj drv, da bi na ta način pustil plamenu oddušek.

Pancroff je zmečkal papir in ga potisnil pod grmadičo, nato je poiskal suh, neko-

liko raskav kamen in narahlo podgrnil ohenj. Pri tem je zadrževal sapo, a srce mu je močno bilo.

Ko je prvič podgrnil, ni imel uspeha. Iz strahu, da ne bi se fosfor odkrnil, je premalo pritiskal.

«Ne, ne morem, je rekel, roke se mi tresejo. Užigalica bi se mi utegnila pokvariti... Ne morem... in ne maram!» Vstal je in velel Harbertu, naj prevzame njegovo mesto.

Mladenčji ni bil gotovo nikoli v življenju tako razburjen. Srce mu je močno bilo. Ko je Prometej nebesom ogenj izmaknil, gotovo ni bil v takem strahu. Harbert je odločno podgrnil užigalico po kamnu. Z rahlim prasketom je zaplapolala užigalica z višnjevim plamenom, ki je oddajal dim. Počasi je mladenčji obrnil treščico, da se je razgorela, nato je potaknil pod papir. Papir se je vnel in v nekaj trenutkih je bilo suho mahovje in listje v plamenu.

Kmalu nato so zapresketala tudi dva in zaplapolala z visokim plamenom, posebno še, ker je mornar pihal v ogenj. In plamen je razsvetlil temo.

«Končno! je vzkliknil Pancroff. V svo-

IZ URADA POL. DEUŠTVA «EDINOST».

Mihail Bernetič - Trst: pridite v naš urad po navodila.

Krajnava org. - Štorje. V zadevi J. Kuret je danes dospelo prvo Vaše pismo. Pošljite nam vse podatke in pozicijsko številko. Vojna odškodnina:

Zlobec Andrej, Krajnavas 23: Dokument prejeli 6. 3. t. l. Cas za vložitve rekurza potekel, radi tega Vam je na razpolago. Oglasi se, ko pridete slučajno v Trst.

Kr. organizacija, Štorje: Naprošeno bomo uredili. Posredovanje že izvršeno. Kq nam dospe odgovor, objavimo. Glede zavarovalnine Franca Majcen nimamo še rešitve; smo pa vložili tozadevne prošnje.

Tereza Kenda: Čezsoča. Brez skrbi bodite. Pismo je pri nas in tudi natančnega odgovora pričakujemo od Zveznega kreditnega zavoda iz Benetk. V Trstu nismo mogli poizvedeti nič gotovega, čeravno smo se trudili na razne načine.

Tajništvo.

ROVETTA: PAPA' EKSELENCE.

Nocoj uprizori dramatični krožek «Cital-nice» to lepo italijansko dramo. «Papa' ekscelence» je eno najboljših stvarj G. Rovette, veliko je po svoji umetniški vrednosti in silno po svoji dramatičnosti. Idejno stvar ni bogve kako globoka, a v njej je podan košček življenja s silno resničnostjo in vse delo je prepojeno s čustvom. Najsilnejša je v igri uloga Pietra Matteija, ki ga poda pri nas g. Terčič. Nič manj težka ni uloga Remigie v rokah gđne Stapančičeve. Oba sta nam že ponovno podala dokaz svoje sposobnosti in ni se nam treba bati razočaranja. V ostalih ulogah nastopijo še gg. Sila, Gvardjančič, Marc, Mozetič i. dr. — Igro režira g. Širok. Novo originalno inscenacijo napravi g. Černigoj. Pričetek predstave točno ob 8.30. — Predprodaja vstopnic danes zjutraj od 10—12 v gostilni DKD. — Otrokom vstop zabranjen.

Društvena vesti

Slov. čitalnica v Škedenju. Obvešča se članstvo, da knjižnica posluje od tega tedna naprej vsak torek in petek od 7.30 do 8.30 zvečer.

Vsi člani, ki so zadržali knjige več kot en mesec, se pozivajo, da jih čim prej vrnejo, drugače se bodo knjige iztirjale sodnijskim potom. To je zadnji opomin. Naprošeni so tudi vsi člani, da poravnajo zastalo članarino. V nasprotnem slučaju bodo enostavno izključeni.

M. D. «Prosveta» Optina. Danes popoldne ob 2 se vrši v novih društvenih prostorih V. redni občni zbor, s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev-nagovor predsed. 2. Prečitanje zap. IV. red. obč. zbora, 3. Poročila, 4. Volitve, 5. Eventuelni predlogi in 6. Slučajnosti. Naprošamo vsa bratska društva da pošljejo svoje zastopnike. — Odbor.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Osrednje Sportno Vodstvo

Uradno poročilo

Seja dne 4. marca 1926.

Tehnična vodstva. Imenovalo se je in potrdilo sledeča T. V.

Nogomet: Plesničar Boris, Hrovat Vlado, Pregarc Zdravko, Kras Vlado in Smrdel Rudi.

Hazena: Kravos Ljubo, Zerjal Drago, Luin Milan, Kras Vlado in Pavlovič Mirko.

Kolesarstvo: Kravos Ljubo, Riosa Ivan, Luin Milan Dr. Sardoč Dorče in Hrovat Vlado.

Lahka Atletika: Smrdel Rudi, Luin Milan, Riosa Ivan, Zerjal Drago in Hrovat Vlado.

Dovoljenje tekem: Dovolj se naknadno Obzor-Stella.

Novi naslov. Opozorjamo vnovič da mora biti vsa korespondenca namenjena kate-remsubidij organu S. U. naslovljena na g. Bidovec Ferdo Trieste via S. Nicolò 18/4. Izjemo tvorijo prizivi za nogometne prvenstvene tekme kateri se morajo naslovljati na g. Boris Plesničar Trieste 4, via Giulia 18/3.

O. S. V.

TEHNIČNO VODSTVO NOGOMETA IN SAVEZ SODNIKOV.

Pričenši s prihodnjim tednom se bodo vršile seje enega kakor drugega organa vsako sredo točno ob 20. uri v navadni kavarni.

Prihodne seje se bodo torej vršile v sredo dne 10. marca 1926.

T. V. N. in S. S.

M. D. «Zarja» — Rojan.

Nogometni odsek: Nogometaši I. čete naj se snidejo ob 12. uri pri Rojanskih obokih od koder odidejo skupno na igrišče. Igralski drugje čete so sledeči: Strgar, Pokelšek, Hreščak, Plesničar, Novak I., Senec, Ban, Stok E. Novak III., Prele, Zerjal, Rez: Skočir, Škrbec, Bucik II. Odhod ob 10. uri.

Odsek Hazena: Vse hazenašice naj pridejo ob 9.30. uri na navadno shajališče, odkoder gredo skupno na trening. — Načelnik.

Igrišče «Obzor» — Rocel.

Danes ob 3. uri ima na tem igrišču M. dr. «Sparta» iz Škedenja v gosteh «S. D. Adrij» in sicer v retour-tekmi našega no-

jem življenju nisem bil še tako razburjen!

Na gladkih kamenih ognjišča je ogenj lepo gorel; dim je našel svojo pot, dimnik je «vlekel» in prijetna gorkota se je širila po prostoru.

Ta ogenj ni smel nikoli ugasniti, pod pepelom je morala neprestano tleti žrjavica. Ker ni manjkalo drv in se je mogla zaloga vedno dopolnjevati, je bila edina skrb prevažanje kuriva.

Pancroff je izrazil ogenj najprej za to, da pripravi kaj boljšega za južino, kakor so bile skoljke. Harbert je prinesel dva ducata jajec. Poročevalec je slonel v kotu in opazoval te priprave, ne da bi zini. Tir misli so zaposlovala njegov duh. Jeli Cir Smith še živ? Če je živ, kje bi ne bil? Če je preživel svoj padec iz zrakovpola, ali ni imel nobenega sredstva, s katerim bi mogel naznaniti, da je še živ? — Samu Nab je begal gori in doli ob bregu in bil je podoben telesu brez duše.

Pancroff, ki je znal pripravljati jajca na dvainpetdeset načinov, ni imel zdaj nikake izbire. Ni bilo drugega izhoda, kakor da jih je pokril s pepelom, kjer so se sku-hale na trdo.

gomet. prvenstva. — Vsakdo se še dobro spominja pretekle nedelje ko nas je tako nepričakovano iznenadila. mlada četa »Sparta« s tem da je pobila solkansk »Voglo« v razmerju 2-1 in s tem pokazala da resno misli postaviti se po robu še tako močni četi in da si hoče popraviti mesto klasifikacije katero je zasedla dom tour tekem. Z druge strani seveda tudi »Adria« ne bo hotela iti z igrišča praznih rok ter bo skušala na vsak način upogniti Sparto, da si pridobi zadnjo tako dragoceno točko zmage. — Komu bo dana možnost zapustiti igrišče kot zmagovalce to bodemo videli vsled tega vsi na igrišče »Obzorja« da prisostvujejo tej interesantni tekmi pred katero se bodeči zmerili in sicer ob 1. četi druge divizije Ml. dr. Višava in Adria II.

S. K. Val
pozivlje vse boise, ki so nastopili preteklo nedeljo, da se zberejo na igrišču kot po kosilu, ker morajo nastopiti ob 12.30. Vsi igralci I. rezerve morajo biti na igrišču ob 1.15, a I. četa točno ob 2.45.
Hazenla I. četa trening ob 10. uri, rezerve pa popoldne po tekmi.

Obzor - Tommaso.
Danes ob 11. uri se srečata na igrišču »Obzorja« - Rocol v trenajni tekmi II. četa »Obzorja« in Tommaso.

M. D. »Višava« - Konkonelj
Za tekmo z »Adrijom« naj se snidejo pri čakalnici openskega tramvaja (trg Oberdan) ob 11.30, uri sledi nometasti:
Skerlavaj, Dolenc, (ki naj prineseta s seboj svoje izkaznice) Sosti, Ferluga I., Kastele, Ferluga I., Husu, Augustinčič, Faražič, Tauer, Markovič, Batič, Turk, Vodopivec, Nadižar, Kim. — Načelnik.

Igrišče S. D. »Adria«
Via Calvola - nasproti Lloydovega stolpa, nedelja, 7. t. m.

Gorica - Zarja - Prosveta - Obzor

Malo dni smo imeli v našem prvenstvu, ki bi tako zanimali našo športno publiko, kakor ravno nedelja, kjer se štiri čete, ki vsaka zase tvorijo nekako specialiteto, srečajo, in to vse na igrišču »Adrije«. »Gorica« je v turnih tekmah upognila rojansko »Zarjo« s 3:1 na lastnem igrišču, »Zarja« zopet krčevito drži s težavo priporjeno lepo mesto v klasifikaciji in ga ne bo z lahkoto predala priznano zelo močnejši četi »Gorice«. To bi zmagalo biti za »Zarjo« tudi usodno, kajti »Sparta« iz Škedenja bo brezdomno začela strašiti. Ta tekma začne točno ob 13. uri (ob 1. pop.).

Ob treh bo igrišče last »Prosvete«, ki nastopi proti favoritu tržaških športnih mas, močnejšemu »Obzoru«. Ne vemo, ali »Prosveta« upa na zmago, vemo pa, da bi naša četa z ozirom na performances »Prosvete« in preobrazbo njih čete nikakor ne mogla presenetiti. Vsa naša športna publika priznava »Prosveto« največjo tehnično nogometno izobrazbo med našimi skupinami. Kdo ve, ne bo li mogla enkrat tehnika zavladati nad močjo? »Obzor« je močan in ima tudi že lep tehnični milje. Igrišče je suho, ker je dokončana kanalizacija, zato bo »Prosveta« brezdomno razvila igro, ki bo jasno dokazovala višino naših čet in že se lahko veselimo krasnih momentov, ki jih bo zamogla nuditi bramba »Obzora«. Vse, kar športnega leze in gre, ta dan na igrišču »Adrije«!

Iz tržaškega življenja

Tatinski obisk v skladišču jaje in druga zlikovska podjetja.

Predpreteklo noč so se neznani zlikovci s pomočjo ponarejenih ključev vtihotapili v skladišče Davida Rocco v ulici Gelsi št. 10, kjer so v pisarni vlomili in preiskali predale dveh pisalnih miz ter pobrali znesek 1300 lir v gotovini; iztaknili in odnesli so tudi dve bančni nakaznici eno za znesek 2000, drugo za 1000 lir, obe plačljivi pri neki tukajšnji banki.

Tatvino je odkril skladiščnik Hektor Balduzzi, ko je večeraj zjutraj odprl skladišče. Javil je neljubi dogodek orožnikom na postaji v ulici Chiozza, ki so takoj pričeli tozadavne poizvedbe.

Ko se je zasebnica Emilija Milovae, stanujoča v ulici Montecchi št. 15, predvečerajšnjim zvečer vrnila po parurni odsotnosti domov, jo je doletelo prav neprijetno presenečenje; ugotovila je namreč, da so v njeni odsotnosti neznani zlikovci ohiskali njeno stanovanje in pobrali dva skoro nova površnika in dva para čevljev, predmete, ki jih je Milovae pri ogradbi na orožniški postaji v ulici Istria, kamor se je takoj podala, cenila vredne 700 lir.

Radl ponovnih tatvin raznih kovin v ladjedelnici S. Marco je bil predsmočajnim aretiran 29-letni delavec Albert Boni, stanujoč v ulici Pescheria št. 7. Ukrajene kovine so bile vredne kakih 600 lir.

Huda neizgoda delavca.

Pri delu v livarnici »Fonderia Triestina« v ulici Media se je večeraj zjutraj ponešretil 30-letni mehanik Fran Drafirovič, stanujoč v ulici Cavazzani št. 10. Ko je obdeloval kos železa na električnem oblihu, je prišel z desno roko pod klino in pri tem zadobil veliko rano nad zapetjem, kjer mu je tudi roko zlomilo. Drafirovič je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdravit se bo moral najmanj mesec dni.

Posledica padca z lestve.

Ko je 50-letna Marija Ivančič, stanujoča v ulici Gelsi št. 12, večeraj zjutraj snajla stene kavarnice »Reclame« na trgu Garibaldi, je radi nesrečne kretnje padla z lestve, na kateri je stala; padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno roko v zapetju in se poleg tega tudi precej hudo poškodovala. Z avtomobilom rešilne postaje je bila nesrečna ženska prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti kakih 5 tednov.

Vesti z Goriškega

KONCERT »PEVSKEGA IN GLASBENEGA DRUŠTVA« V GORICI

Po dolgem času smo v Gorici imeli priliko prisostvovati slovenskemu koncertu, ki se je sinoči vršil v Trgovskem domu. Občinstvo, se je tega koncerta v lepem številu udeležilo in je z velikim zanimanjem sledilo izvajanju posameznih točk sporeda. Zboru se je poznalo, da je od zadnjega nastopa veliko napredoval. Izmed pesmi je občinstvo prav posebno ugajal Mokrajnjev ru-

kovet. Živahne aplavze je žela tudi g. Marta Dominkova, posebno za solospjev iz opere »Bohème«. Tudi orkester je bil burno aplavdiran.

Danes ob 16. uri se koncert ponovi. Gotovi smo, da se ga bo občinstvo v velikem številu udeležilo in s tem dokazalo, kako visoko ceni pravo umetnost.

PREMIJERA SLOVENSKE DRAME

V soboto 27. p. m. se je vršila v goriškem Trgovskem domu premijera »Materinega greha«, drame v štirih dejanjih, ki jo je napisal domačin, priznan leposlovec, France Bevk. Bil je lep in zaslužen večer za avtorja, za dramsko društvo, za igral-ske osebe kakor tudi za občinstvo, ki je gledališko dvorano skoraj napolnilo. Bil je pomemben večer tudi zato, ker je bila Bevkova drama — kakor mi zatrjujejo — sploh prva slovenska premijera v Gorici.

Kratka vsebina drame je sledeča: Kmetiška posestnica Ana Seljakova je imela bolnega moža, ki se je sedem let »valjal« po postelji. Izgubila se je v grešno razmerje s hlapcem Ivanom in zadnja njena zakonska hčerka Marička, stara sedem let, je pod tega razmerja, kar pa ostane okolici skrito vse do zadnjega. Ni še minilo leto, kar je njen bolni mož, čigar smrti še nihče ni pričakoval, nenadoma umrl. — Okolnosti so bile nekoliko sunljive. Stric Brdar je videl grd prizor med ranjnim in obema grešnicama in slišal Anine besede: »Naj pogine!« Sin Jože je slišal v noči očetov krik in videl očetovo senco vzpeti se in pasti. — Drama se započne, ko se polastijo Jožetove neveste Julke skomine, da bi že postala gospodinja na Seljakovini. Ona in stric Brdar hujskata Jožeta, naj bi napravil konec hlapčevemu gospodarjenju in naj bi ponedel greh iz hiše. Hlapec pa sili Ano v zakon, ker noče čakati, da bi se Jože odločno dvignil zoper

(Dolge na IV. strani)

ZAHVALA

Za mnogobrojne izkaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nepozabnega

ANTONA

se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so spremili ljubljene pokojnika k večnemu počitku ter vsem, ki so bodisi s podarjenim cvetjem, ali na katerikoli način izkazali pokojniku zadnjo čast.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. Sili, č. g. Milanoviču, svetoivanskemu pevskeemu zboru, ravnateljstvu akademije ter absolutom.

TRST, 6. marca 1926.

Žalujoča družina PAHOR.

MALI OGLASI

V OKOLICI TRSTA, najrajši v Senožečah. Sežani ali Komnu iščem dve sobi z dvema posteljama, kuhinjo, za julij, avgust. Podrobne ponudbe pod »Ida« na upravnishvu.

LOKAL s stanovanjem se odda. Via Scuola nuova 22, Blažič. 297

SEKLADIŠČE - hlev velik, se odda Via Molino a vento 70, vratarica. 298

VINCE kot zlato in kot jajčja kri — se pri Grilju v Trnovem dobi. 289

GOSPODIČNA večša slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, strojepljiva, vajena trgovskih opravil in knjigovodstva, išče mesta kjeršibodi. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravništvu. 283

KOZA, mlada, se proda. Sv. Mar. Magd. zgornja št. 630, Kerbavac. 291

VAJENEC in pomočnik, z eno ali dveletno prakso, za trgovino jestvin se išče. Via Giuliani 25. Zglasiti se v pondeljek. 292

PRODAJALKA za tobakarno, večša slovenskega in italijanskega jezika, se išče. Pojasnila, via Cassa risp. 3, tobakarna. 293

STANOVANJE (soba, sobica in kuhinja z malim vrtom) pri sv. Ivanu, išče majhna družina, za mesec avgust. Plača najemnino za leto naprej. Pismene ponudbe pod »Vrt« na upravništvu. 294

VRATAR upokojenec, ki uživa najmanj L. 400.— mesečno, s ženo, se išče. Dobi: mesečno plačo in stanovanje z dvema sobama in kuhinjo. Naslov pri upravništvu. 295

OKLIC. Dne 27. marca t. l. se bo vršila v Cerknem ob 9. uri dopoldne, sodnijska dražba premoženja št. 34 v Cerknem, cenjenega na L. 147.000.—. Premoženje obstoja iz lepe prostorne hiše, v kateri se nahaja gostilna iz več gospodarskih poslopij, vse v dobrem stanju in iz zemljišč za večjo kmetijo. 299

VEČ DOBRIH oglarjev za stalno, akordno delo, proti dobremu plačilu se išče. Dopisi naj se pošljejo na K. Muravec, Gorica, via Mattioli 1. 300

30 HL VINA, belega, iz goriške okolice, na prodaj. Prodaja se od 100 l naprej in postavlja na dom. Naslov pove goriška uprava. 301

SLUŽKINJA za boljše kmečko hišo, se išče. Starost od 15 let naprej. Naslov pri goriški upravi. 302

HIŠA, blizu Gorice, 9 sob, pripravna za gostilno, se proda. Naslov pri goriški upravi. 303

TRGOVSKI pomočnik, mešane stroke, dobi službo takoj pri Francu Počkaj, na Kozini. Hrana in stanovanje pri družini. Plača po dogovoru. 304

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem odprl gostilno v via Carpison. št. 14. Stopar. 305

VAJENEC, iz dobre družine, za trgovino jestvin se išče Via Udine št. 19. 306

BABICA, avtorizirana, sprejema naseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 290

POROČNA SOBA, slavonsko delo, proda gospa, Slovenka. Cena zmerna. San Zaccaria 4/III, desno. 309

CITRE s škaflo, v najboljšem stanju, proda Kerševan, Via Giulia 19/I. 280

6 POROČNIH sob, masivnih, suhih, se proda z 10% popustom na navadnih cenah. Türk, San Lazzaro 10. Pozor na naslov. 310

DRUŽABNIK ali družabnica z majhnim kapitalom, za izdelovanje lesa, se išče. Resne ponudbe pod »Družabnik« na upravništvu. 308

ŠOLA za krojenje, šivanje, vezenje in izdelovanje klobukov. Odprijetje tečajev 8. marca. Donda Klampferer, Trst, Via Lavatoio 5. 312

NAZNANJAM cenjenemu občinstvu, da imam veliko izbero taglarjev od L. 150 naprej, plašček od L. 120 do L. 300 in krasne svilnate obleke. Priporoča se dobroznana šivilja Reiger, via Commerciale 3. 307

BABICA, diplomirana, sprejema naseče. Madonna 10/II. 311

POMLADNO ZDRALJENJE. Trpoški sok (Sciroppo di salsapariglia) izdelan v lekarni Castellonovich, Trst, via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilno in krepišno sredstvo. Steklenica štane L. 11. 281

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso išče službe v mestu ali na deželi; eventualno vzame tudi prodajalno v najem. Naslov pri upravništvu. 287

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravila in uglašuje Pečar, Gorica, via Corno 17, II. 94

BABICA, avtorizirana, sprejema naseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 176

MOTOCIKLI Guzzi - Ariel - Harley-Davidson, modeli 1926, najpopolnejši. Takojšnje oddaje. Obiščite izključno zastopstvo Cremascoli - S. Giacomo in monte št. 20. 157

DREVESNICA »BRATA ŠIRCA« - DUTOVLJE ima na razpolago dveletna sadna drevesa najplemenitejše vrste, bruške, jablane, breskve, češnje itd. Cene zmerne. 205

ŽIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 219

A. SAKSIDA, šivilja, Greta št. 4, se priporoča. Pride tudi na dom. Cene nizke. 247

ENONADSTROPNA HIŠA z balkonom, v sredini mesta Brežice, s 16 sobami, kuhinjo, pralno kuhinjo, 2 kletmi, vrtom za zelenjavo, sadonosnikom in 2 dvorncama, se prostovoljno proda. V hiši je vodovod, električna razsvetljava in angleška stranišča. Hiša nosi letno 48.600 Din. najemnine. Cena po dogovoru. Ponudbe nasloviti na trgovino Umek, Brežice ob Savi, Jugoslavija. 257

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE, Robert Berk Gorica, sedaj Corso Verdi 36. - Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. Pikla. Laboratorij otvoren že 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. 253

Poslano*)

Ker se zapre prodajalna železnine in kovin v ulici Carducci št. 22, prosimo cenj. odjemalce, da se služijo od sedaj naprej v naši prodajalni Corso - Via S. Lazzaro - Via S. Caterina. (331)

SOCIETA' ADRIATICA FERRAMENTA E METALLI.

IZ JAVA.

Podpisana Ana Koler roj. Boltagelj iz Idrije št. 496 izjavljam tem potom, da ni res, kar sem govorila o gospodu Francu Pisljarju iz Idrije št. 408, da dela namreč kakor kovač pri rudniku ponarejene ključne in da hodi z njimi po shrambah drugih ljudi in preključujem to obdolžitev kakor neresnično.

Idrija, dne 4. marca 1926. (333)

Koler Ana roj. Boltagelj.

IZ JAVA.

Podpisana Marija Sluga iz Topolca št. 36 preključuje in obžaluje vse besede, katere je izgovorila o Pavlini Skok iz Topolca št. 26 in katere so popolnoma neresnične.

(329)

Marija Sluga.

*) Za članka pod tem naslovom odgovarja uradno le toliko kotlikor mu zakon odlova.

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema naseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 220

ŠTEJLNIK (Sparherd) pripraven za domačo rabo ali gostilno, se proda radi odhoda. Naslov pri upravništvu. 261

KUPIM trgovsko hišo vpeljano ozir. hišo dobre trgovske pozicije. Najem ni izključen. Zajamčenost. Ponudbe pod »Napreja« na upravništvu. 270

GOSPA, priletna, večša kuhanja in drugih hišnih del se ponuja majhni družini. Zadovolji se s sobico in hrano. Naslov pri upravništvu. 279

BABICA, diplomirana sprejema naseče, govori slovensko. Bodulich, via Madonna del Mare 19-II. 274

STANOVANJE, majhno, v okolici iščem. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravništvu. 285

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti žolodnim šibkostim in za rekonvalescen-co. Steklenica L. 6.— Dobiva se v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 217

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz iz-voz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 191

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 218

ZAHVALA

Globoko ganjeni ob izkazih tolikega iskrenega sočutja povodom smrti našega ljubljene in nepozabnega nam soproga in očeta

ANGELA DEKLEVA

izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem onim cenj. in dobrim osebam, ki so bodisi s tolažbo, poklonitvijo cvetja ali s spremljevanjem na zadnji poti hoteli počastiti milega nam pokojnika a nam utešiti globoko bol.

Posebna zahvala preč. g. F. Guštinu, ravnateljstvu in zastopstva pivovarne Dreher, konsorciju gostilničarjev in zaslužnemu g. dr. F. Apoloniju, ki ni opustil nobenega sredstva ne truda, da bi iztrgal pokojnika nemili usodi. Se enkrat srčna hvala vsem.

TRST, dne 6. marca 1926.

Sv. maša za dušnico se bo brala v cerkvi Sv. Antona novega v sredo 10. t. m. ob 7. uri.

Soproga **Ivanka** in sinko **Darko** tudi v imenu vseh sorodnikov.

Pondeljek, Torek, Sreda

8. t. m. 9. t. m. 10. t. m.

LIKVIDACIJA OSTANKOV

našega oddelka za

moške potrebsčine

po izredno nizkih cenah, ki bodo veljale samo te tri dni. Gospodom se nudi najtepsa prilika, da se prekrbijo pravočasno in da istočasno tudi prihranijo.

Srajce moderne barve, 2 ovratnika L. 19.—
„ crelonne. enolne barve, 2 ovratnika 19.—
„ zefir, 2 ovratnika 29.80
„ crelonne, črtan, moderne barve, 2 ovratnika 29.80
„ barvene, najboljše vrste 34.84
„ popelne, moderne risbe 43.96
„ bele, oprsje pague 23.90
„ bele, oprsje z briljantom 27.50
„ Pyjamas, zefir, moderne, barve 34.90
„ Nogavice moške, jako trpežne 1.75
„ Nogavice moške, fantazijske, črtane 2.35

Ovratnice, svilene, fantazijske 5.90
Podveze, svilene 2.95
„ trpežne 3.50
Robci, moški, barvani, z robom 1.10
„ beli, rob ajour 1.30
„ svileni, fantazijske 2.20
Naramnice, trpežna vrsta 6.90
„ svilene, s kostjo 8.50
Parures naramnice in podveze 15.—
Nogavice, moške, fantazijske, črtane 5.90
„ školske, najlin. vrste, keckane 5.80

Corso Vitt. E. III. 16 **TRST** Corso Vitt. E. III. 16

ÖHLER

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obrestuje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1926 po

5%

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarijih ter jih obrestuje najugodnejše.

Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjilžbe. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-1 in od 3-5-5 pop. Poštno-hran. račun št. 11/1327. Telefon 16-04.

njega ter ga izpodnesel. In mati sama se čuti prisiljena v ta zakon, ker je zopet nosna s hlapcem. Pijani in nahujskani Jože, razžaljen od hlapca, ki mu je zvečer zapel hišne duri, se v vseh svojih zlih slutnjah o grehu in zločinu, ki se je najbrže izvršil pod rodno streho, vzpne do očitosti in zabode hlapca v postelji. Pri sodni obravnavi pride končno sum o izvršenem zločinu do besede. Osumljeni mater odvedejo v zapor. Jože prosi pravične sodbe, a vsaj te milosti, da bi ga pustili pri življenju.

Drama se je pisatelju precej posrečila in kaže v primeri s «Kajnom» — «Smrtne poteze» ne poznani — presenetljiv napredek. Način, kako je svojo snov zgradil, opredelil v akte in prizore in stopnjeval dejanje, očrtal osebe in jim napisal dialog v kratkih, skopih stavkih, ki padajo kakor udar na udar, izpčuje dramski talent, ki obeta slično mnogo in ki se bo prelo «Materinega greha» brez dvoma še zelo visoko povzpeli. Za enkrat jemlje svojo snov še preveč novelistično in pozablja, da v drami nima pripomočkov kot v romanu: — pripovedovanja, opisovanja in slikanja, oblikovanja in psihološkega razmotrivanja. Tam je mnogo lažje predstaviti čitatelju človeka in njegovo življenje, njegovo veselje in njegovo žalost, njegovo slavo in njegov pogin. V dramu je to težje. Predno napiše prvo besedo drame, moraš prebrati v svoje osebe in njih duše, v njih dejanje in nehanje, v njih križe in nadloge, v njih hotenje in nehotenje tako globoko, da stoji kot žive plastično pred teboj. Če jih sam ne vidiš pred seboj z vsemi napakami in vrtilinami in z vsemi posebnostmi in če jim ne vidiš prav tako jasno v duše, v najtemnejše kotičke njihovih duš, jih tudi na oder ne boš postavil s krvjo in mesom, z vsemi čustvi bijočih src in z vsemi gibi živčih duš.

Z «Materinim grehom» je Bevk dokazal, da je dramatik, ker je v resnici ustvaril vsaj na zunanjo lepo zgrajeno in izborno dramo. A preiti mu bo treba pri ustvarjanju odskridel del od novelističnega gledanja na svoje osebe k dramskemu gledanju. Oziroma se na velikana Dostojevskega, s kakšnim ogromnim aparatom pripovedovanja, nika nam je predstavil kriminalno tragedijo svojih nesmrtnih «Bratov Karamazovih»! In oziroma se na dramatičarje njegovega romana, ki so in morajo biti vse ponesrečene, ker prepisujejo le dialoge iz njega in puščajo ves pomožni aparat v knjigi! Skoraj si je težko predstavljati dramatika, ki bi bil sposoben kaj podobnega in vsaj približno enakovrednega kot je Dostojevski roman — usvariti za oder. Saj ne gre zahtevati, da bi moral kriminalna drama učinkovati z isto silo, kakor Dostojevski roman. Ali postaviti moraš na oder vsaj približno toliko žive in vroče ljudi in njih kipeče življenje, da jih gledalec lahko spozna in lahko čuti z njimi. Drugače se izpostaviš nevarnosti, da ne napišeš boljše drame, nego je dramatičarje kakakega poljubnega romana. Če gledaš novelistično na svoje osebe, ne pišeš drame, posnemaj Dostojevski in pripoveduj in oblikuj v romanu! — Bevk se je lotil globoke kriminalne tragedije tragedije Seljakovih, pa je ni obdelal pripovedno, postavil jo je na oder. In ker je viden največ tehnike romana in novele, ni prav nič čudno, če se mu je posrečilo ustvariti samo ogrodo drame in če mu je moralo ostati vse drugo — v miznici.

Bevkov dialog je dober in bi vplival v noveli dramatično. Za oder pa je mnogo prešibek. Dramatik nima drugega kot dialog, da predstavi v njem svoje osebe. Zato pa mora biti njegov dialog tako izrazit in globok, vsak stavek tako točen in samoočilen, da razgali slušalca srce in dušo nastopajoče osebe. In dramatik je dolžan, da uvrsti, če treba, momente in prizore, ki so za dramo in njen razvoj mnogočeno popolnoma odveč, pa so absolutno potrebni zato, da dajo gledalcu priliko, pogledati nastopajoči osebi v srce in dušo. Če dramatik tega ne zadene, je kot stvaritelj, ki je ustvaril osebo iz ila, pa ji je pozabil vdihniti dušo.

Zato pravi: — Zgradijo svoje drame in s svojim dialogom je Bevk izpričal, da je dramski talent; a z «Materinim grehom» nam je podal zaenkrat šele dramatičarjevo svojega nenapisanega romana, drame same pa nam ni podal.

Dvoje svojih oseb je postavil na oder s krvjo in mesom, to sta Brdar in Cifer, ki sta bila ob premijeri tudi igralsko podana jako dobro (Živec in Krašna). Junak drame, Jože, sin matere grešnice in zločinke, ni prav nič čudno, če se mu je posrečilo ustvariti samo ogrodo drame in če mu je moralo ostati vse drugo — v miznici.

Izmed dejanj je menda najboljši drugo dejanje, ki je napisano zelo živahno in zelo verjetno, pa je bilo najslabše uprizorjeno. Tu je bila najbolj občutna pomanjkljivost goriškega odra, ki je na vse strani pretesen in prenapet. Dobro je tudi prvo dejanje, ki podaja jako srečno ekspozicijo in ki je bilo za goriške razmere naravnost sijajno opremljeno (Cargo). Mnogo slabše je tretje dejanje. Prizor med materjo in hlapcem je preplitev in preveč zunanj. Prav tu bi bil moral seči avtor globlje. Saj bi imeli tu edino priliko pogledati v duše obojega grešnika drame. Tudi Jožetovo ubojstvo bi moralo biti pripravljeno in globlje utemeljeno. Zdi se skoraj, da ubija samo zaradi popitega

vina in radi hujskajočih priganjatev. Uprizorjeno je bilo to dejanje ob danih razmerah še dosti dobro in lepo. Četrto dejanje bi bilo najefektnije, ko bi bilo krajše in bolj plastično. Ponavljanja iz prejšnjih aktov nepotrebna. Začelo bi se lahko sredi Jožetovega zasliševanja. Vse zasliševanje pa bi moralo biti mnogo jedratejše in bolj zgoščeno. Končalo naj bi se dejanje z Jožetovim izbruhom v jok. Morda bi se dalo tudi urediti, da bi šele v tem trenutku odvedel stražnik mater skozi vrata. Sodnikova napoved odmore je popolnoma odveč in neprijetno zruši razpoloženje. Uprizorjeno je bilo to dejanje zelo dostojno.

Po premijeri — še predno sem dramo čital v rokopisu — sem se vprašal: — kaj nam je hotel Bevk podati? Ali nam je hotel dati Jožetovo dramo, dramo sina, ki ubije materinega ljubimca in zapeljivca? Ali nam je hotel dati tragedijo grešne in zločinske matere? — Za junaka je postavil Jožeta; zato bi človek sklepal, da je pisal njegovo dramo. Čemu potem ta konec z odkritjem materinega zločina? — Morda bi bilo mnogo boljše in dramu bi bila bolj posrečena, ko bi bil pisal avtor Jožetovo dramo in bi bil zločin (materin in hlapčev) popolnoma izpuštil. Ubojstvo hlapca bi bilo še zmerom dosti utemeljeno in razumljivo. In dramu bi ostala zvesta svojemu naslovu, ki govori samo o grehu. Materin greh je tudi brez zločina dosti velik, da more ob surovi in nasilni hlapčevi gospodstvalnosti potisniti sinu nož v roko. — A ko sem dramo čital, sem videl, da gre za materino tragedijo. Od začetka je že vse tako nakazano. Če pa gre za njeno dramo, bi morala biti tudi ona nje junakinja. — Da ni postavil matere za junakinjo, je poglavitna Bevkova napaka. Morda bi mogel dramo v tem oziru vsaj nekoliko popraviti, ko bi ob predelavi dela njeno vlogo mnogo bolj poudaril, razgalil njeno zunanje in notranje življenje in posvetil v njeno preteklost, v njeno življenje z umrlim (umorjenim?) možem in v njeno razmerje s hlapcem.

Za oder ni dovolj povedati na kratko, pa magari še tako točno: tako je bilo in tako. Kar nam predstavi novelist v dolgem pripovedovanju, opisovanju in predstavljajanju, to mora dramatik izklesati v žive osebe in zoblikovati v kipeče življenje. Marsikdo poreče morda: meso in kri podajo osebam v nji igralci. Jaz pa mu odgovorim: — Za to bi bilo treba pač igralcev-umetnikov po božji volji; a ti igralci-umetniki bi izpreminjali osebe v dramu po lastnih stvariteljskih močeh — in kakor bi se pri posameznih uprizoritvah menjavali igralci, bi menjavala tudi drama svoje lice in svoj značaj. Ali bi bilo delo potem še avtorjevo delo? — In drugič: — od pisatelja Bevkovih leposlovskih kvalitet je smelo pričakovati, da se zadovolji z ustvarjanjem dramskih ogrodi. On pojde naprej in bo lezel v hrib in se bo vzpenjal zmirom višje, da doseže vrh. Zato pa kličem: — Živel Bevk! Čestitkam k zadnji Tvoji dram, a pričakujem boljših in najboljših!

V ŠTANDREŽU PRI GORICI
se je predstavljala dne 28. februarja petdejanska Založba «Vestalka». Na željo občinstva se igra v nedeljo 7. marca ponovi ob 4. pop. v dvorani restavracije g. Petra Lutmana. Vabi se k čim obilnejši udeležbi.

KUPUJKA S SEMENSKIM KROMPIREM

V pondeljek in četrtek je bil trg poln blaga. Že v jutranjih zgodnjih urah so Banjšičarji s svojimi vozovi krompirja napolnili trg. Kupčija pa ni bila posebno živahna, ker so držali previsoke cene. Od 1.20 so padle cene komaj na 0.90. Je tendenca, da bodo cene krompirja še bolj padle. Goriška okolica, ki pride v glavnem v poštev glede nakupa semenskega krompirja, je letos sadila mnogo manj zgodnjega krompirja. Tudi glede navadnega krompirja se predvideva, da ne bo sajena toliko površina s krompirjem kot lanske leto. Na zmanjšano sajenje krompirja v goriški okolici sta uplivala lanska nesrečna izvozna sezona radi gnilobe krompirja in pa deloma hitna bitka, ker so kmetje posejali mnogo več žita.

Književnost in umetnost

«Ženski Svet». Izšla je tretja številka «Ženskega sveta» s sledečo zanimivo vsebino: Obrazi in duše. XXXII. — (Marica Bartolova.) Ivje. — Pesem. — (Kristina.) Povest male Dore. — (France Bevk.) — (Nadaljevanje.) Iz spominov Sofje Andrejeve. — (Priradil Ivan Vouk.) Geisha. — (Zvona Primčeva.) Iz zbirke «Večna Plamenica». — Pesem. — (Karlo Kocjančič.) Pismo. — (Srečko Kosovel.) Bajka. — Pesem. (Srečko Kosovel.) O Rahitiki. — (D. A.) Le po guinno! — (Ksaver Meško.) Žena kot skladateljica. — (Milica Stupanova.) Dvovrvo. — Pesem. — (Gustav Strniša.) Sonet smrti. — Pesem. — (Srečko Kosovel.) Izvestja: Naše delo. — Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Higijena. — Gospodinstvo. — Kuhinja. — Iz naše skrinje. Priloga za ročna dela.

Loterijske številke
izrečane dne 6. marca 1926.

BARI	77	78	62	25	87
MILANO	60	71	28	4	38
NAPOLI	58	14	42	13	15
PALERMO	90	50	58	12	53
ROMA	73	65	21	38	1
TORINO	66	42	84	19	33
VENEZIA	59	18	76	9	84

Gospodarstvo.
SEMENSKI KROMPIR

Tržaška kmetijska družba v Trstu je prejela semenski krompir «Onada» iz Jugoslavije. Naročnike vabimo, da ga takoj dvignejo radi prometa prostora v skladišču, drugače ga bomo morali oddati drugim. Ne odlašajte na zadnji dan, ker je takrat navadno prepozno. Krompir se nahaja v naših skladi-

skih v ulici Raffineria št. 7 in ulici Torrobianca št. 19.

DAROV!
V počestitev spomina člana nadzornišva pok. Angela Dekleva daruje Gosp. društvo Narodni dom pri sv. Ivanu 25 Lit. svetovanski podružnici Sol. društva.
V počestitev spomina člana nadzornišva blagopok. Angela Dekleva daruje svetovanski «Narodni dom» 25 lit. domaći podružnici «Solskega društva».
Pri Fajsu nabrali na praznik strica pušta L. 63.50, pri Zgamu med kartavci L. 22 skupno L. 85.50 za «Solsko društvo».
Vsem darovalcem srčna hvala.

Naročalte in širite „EDINOST“
Borzna poročila.
DEVIZE:
Trst, 6. marca Amsterdam od 992.— do 1002.—
Belgije od 113.— do 113.50; Paris 92.40 do 93.—
London od 121.26 do 121.40; New York od 24.57 do 24.97; Španija od 85.— do 86.—; Švica od 48.— do 48.50; Atene od 36.50 do 36.50; Berlin od 54.— do 54.50; Bukarešt od 10.50 do 11.—
Praga od 73.80 do 74.20; Ogrska od 0.0348 do 0.0352; Dunaj od —.850 do —.855; Zagreb od 43.85 do 44.05.
Beneške obveznice 69.50.

Zahtevajte pralno milo 334
Veloce-Lavabene
rumeno
Prihranek in največja izdatnost
F. L. FINZI - TRST
Tel. 11-64

Ugodna prilika
Radi boleznih se proda plodonosno arondirano posestvo v neposredni bližini Rogoške Slatine (zdravilišče). Posestvo obstoji iz 5 orolov polnoročnega vinograda s povprečno trgatvijo 200 hl. Gozda, njiv, vrta in livad (posejani travniki) je 7 orolov. Rodnega sadnega drevja preko 200 komadov. Šest stavb. Veliko mrtvega in živega inventarja. 7 glav goved. Posestvo je tudi pravno za vrtinarstvo. Natančen opis posestva in cena pri upravnistvu. (332)

Autorizirana pisarna
GODINA & DRUG
v Trstu (sv. Jakob) Via del Pozzo 18
prevaja in prepisuje spise ter izvršuje trgov. sklo korespondenco v glavnih evropskih jezikih, prevzema zastopstva trgovskih tvrdk, izdaje bilance, pregleduje bančne tekoče račune, reklamuje obrestne mere in provizije, pregleduje in ustanavlja knjigovodstvo, daje sploh vsa pojasnila in navodila spadajoča v trgovsko stroko, prevzema razne prijave in reklamacije pri davkarjih in užitinskih uradih in posreduje pri kupčijskih ter v davčnih, vojnoodškodnih, finančnih in sodnih zadevah, ima specialista v vrednostnih papirjih (akcije, obveznice itd. ter jih kupuje in prodaja, daje pojasnila in rehabilitacijski proceduri ter v raznih zemeljskih zadevah. Posrežba točna, vesina in hitra.
Uradne ure: dopoldne od 7-12, popoldne od 3-7.

Slovenci!
Nakupite si obleko pri tvrdki 305
„Old England“
Trst, Corso V. E. 26
vis-a-vis
Zastavljateljica
Bogata izbira blaga, izgotovljenih oblek, paletov, dežnih plaščev, usnatih jop, vse lastnega izdelka
Govori se slovensko, nemško in rusko.

OSKAR VOIGTLÄNDER
ODLIKOVANA VRTNARIJA
Corica - Via della Casa Rossa št. 11.
Velika izbira vsakovrstnih sadnih dreves, copljenih trti za namizno gozde, lepotežnih dreves vedno zelenih ter z odpadajočim perjem. Lepotično grmičevje, zlatne vrtnice v bogati izbiri, razni storžljaki, vsakovrstne rastline za pločve: plezalke, ovijalke itd. Trajne cvetlice, rastline za oplešavo gredic, razne čebulnice, semena vrtnih trav ter bogata zaloga raznih lončnic lastne produkcije. Sprejema tudi naročila ter izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, nove nasade ter obnavlja na novo urejene vrte. 294

Okrajna posojilnica v Kobaridu
vabi na
redni občni zbor
ki se bo vršil
dne 18. marca t. l., ob 2. uri popoldne, v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo načelnikstva.
2. Poročilo nadzornikstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1925.
4. Izvolitev načelnikstva.
5. Izvolitev nadzornikstva.
6. Privolenje nagrad in podpor.
7. Slučajnosti.
Kobarid, 4. marca 1926.

NAČELNIŠTVO.
(330)
Ako ne bo ob določeni uri zadostnega števila članov, se bo vršil občni zbor pod ure pozneje in bo sklepal ob vsaki udeležbi v istih prostorih in z istim dnevnim redom.

Zaloga neprekosljivih
ŠIVALNIH STROJEV
I. R. I. Mundios
CERVELLINI
Trst - Via Muratti - Trst 4
Tip „Central“ s tuljavo, pedalom, podstavkom L. 620.— z jamstvom. 160

JAKOB BEVC
urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 5
Zlato kupuje in vsaki množini po najvišjih cenah. Krome plačuje vsi kot vsi drugi. Zaloga raznovrstnih ur in zlatenina. (255)

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specialist za ustne in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, (praj Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 321

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
tvrdko
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 - Via Malcanon št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Predvidna gospodinja ne rabi za pripravo kave drugega dodatka kakor
Pravi FRANCK
v lesenih škatlah, ker je najboljši in najcenejši 226

Zadostuje najmanjša mera in kava dobi najlepšo barvo, najboljše okus in najboljše hranilno vrednost

Govori se slovensko, nemško in rusko.

Predno prodaste
KOŽE
kun, lisic, vider, divjih koz in drugo divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno
FRANCA STRES
KOBARID
Zaloga usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo.
Blago prvotrsno. Cene zmerne.

Velikanski dohodi dunajskega 39
- POHIŠTVA -
navadne in finejše vrste
ki se bo prodajalo po starih, nizkih cenah z 10% popustom
skozi ves mesec januar
Na drobno Na debelo
Največje jamstvo.
R. CAMONOV
Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 TRST

KRONE po 2.10
plačuje
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Najvišje cene plačujate za
K O Ž E
kun, zlatice, lisic,
dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krčev, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesara Battisti št. 10
II. nadst., vrata 16 247
Sprejemajo se pošiljkatve po pošti

KRONE
po L. 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh - urarna
Trst, Via Mazzini 46 318

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
tvrdko
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 - Via Malcanon št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Predvidna gospodinja ne rabi za pripravo kave drugega dodatka kakor
Pravi FRANCK
v lesenih škatlah, ker je najboljši in najcenejši 226

Zadostuje najmanjša mera in kava dobi najlepšo barvo, najboljše okus in najboljše hranilno vrednost

Govori se slovensko, nemško in rusko.

Govori se slovensko, nemško in rusko.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ %
vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. - Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Ljubljana, Kranj, Logatec, Maribor
Blagajna je odprta od 9%—12%, in od 14%—16 41
Podružnice:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split